

آیین دادرسی مدنی

نموداری

ویژه جمع بندی

گردآوری و تدوین : قاسم اربابی

منطبق با کتاب استاد ارجمندم جناب دکتر عبدالله شمس

تعریف آئین دادرسی مدنی:

خواهان در مقام اقامه دعوا و تعقیب آن، خوانده در مقام دفاع و مرجع صالح در مقام رسیدگی و صدور رأی، اصول و قواعدی را باید رعایت نماید که آئین دادرسی مدنی نامیده می شود.

تعریف آئین دادرسی کیفری:

خواهان در مواردی که تضییع و انکار حقوق دیگران به قید مجازات ممنوع و جرم است باید اصول و قواعدی را و بعلاوه مرجع صالح رعایت نماید که آئین دادرسی کیفری نامیده می شود.

تعریف آئین دادرسی اداری:

در مواردی که تضییع یا انکار حقوق دیگران توسط دولت یا تشکیلات عمومی غیر دولتی (شهرداری)، اصول و قواعدی را که باید خواهان و مرجع صالح در مقام رسیدگی و صدور رأی را باید رعایت نماید آئین دادرسی اداری نامیده می شود.

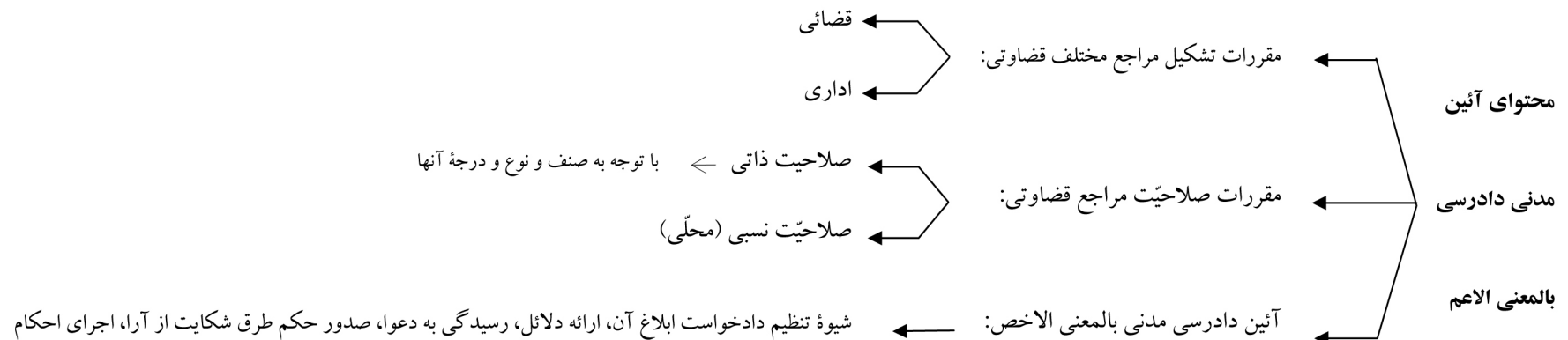
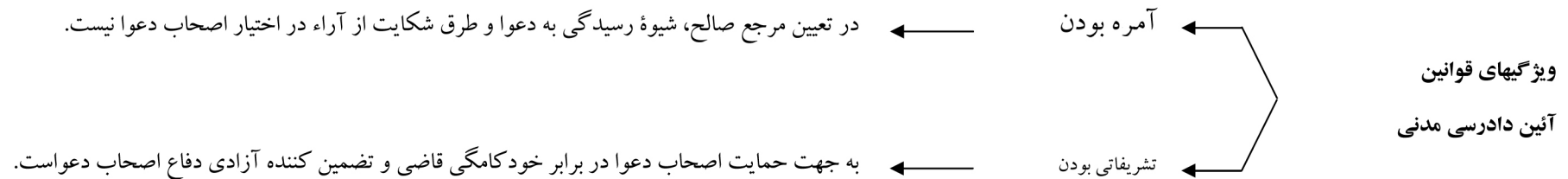
ماده ۱: آئین دادرسی مدنی مجموعه ای اصول و مقرراتی است که در مقام رسیدگی به امور حسبی و کلیه دعاوی مدنی و بازرگانی در دادگاههای عمومی، انقلاب، تجدید نظر، دیوان عالی کشور و سایر مراجعی که به موجب قانون موظف به رعایت آن می باشند به کار می رود.

تعریف امور حسبی:

اموری که دادگاهها مکلفند نسبت به آن امور اقدام نموده و تصمیمی اتخاذ نمایند بدون اینکه رسیدگی به آنها متوقف بر وقوع اختلاف و منازعه بین اشخاص و اقامه دعوا از طرف آنها باشند مثل صدور حکم حجر، تعیین قیم، امور مفقود الاثر، ...

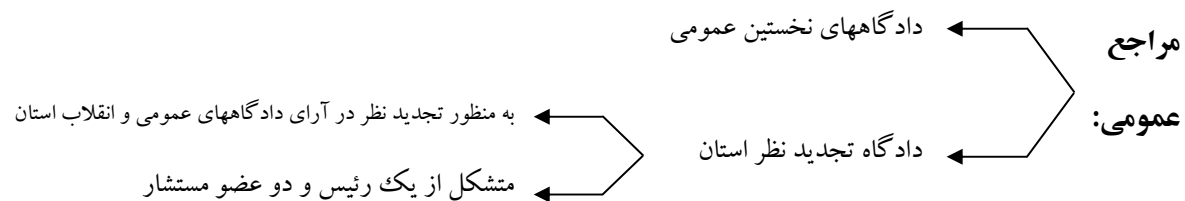
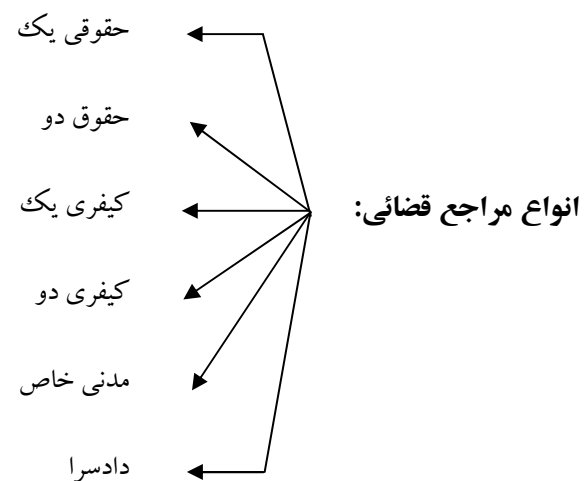
هدف آئین دادرسی مدنی:

احقاق حقوق و تضمین حقوق تعیین کننده و تعهدات اشخاص و حدود آنان را رعایت نماید.

تعریف مراجع قضائتی: کلیه مراجعی که به موجب قانون تشکیل شده و به دعاوی، جرایم و اموری که در صلاحیت آنهاست رسیدگی و اقدام به صدور رأی

می نماید. که شامل مراجع قضائی، کیفری، حقوقی و اداری می باشد.

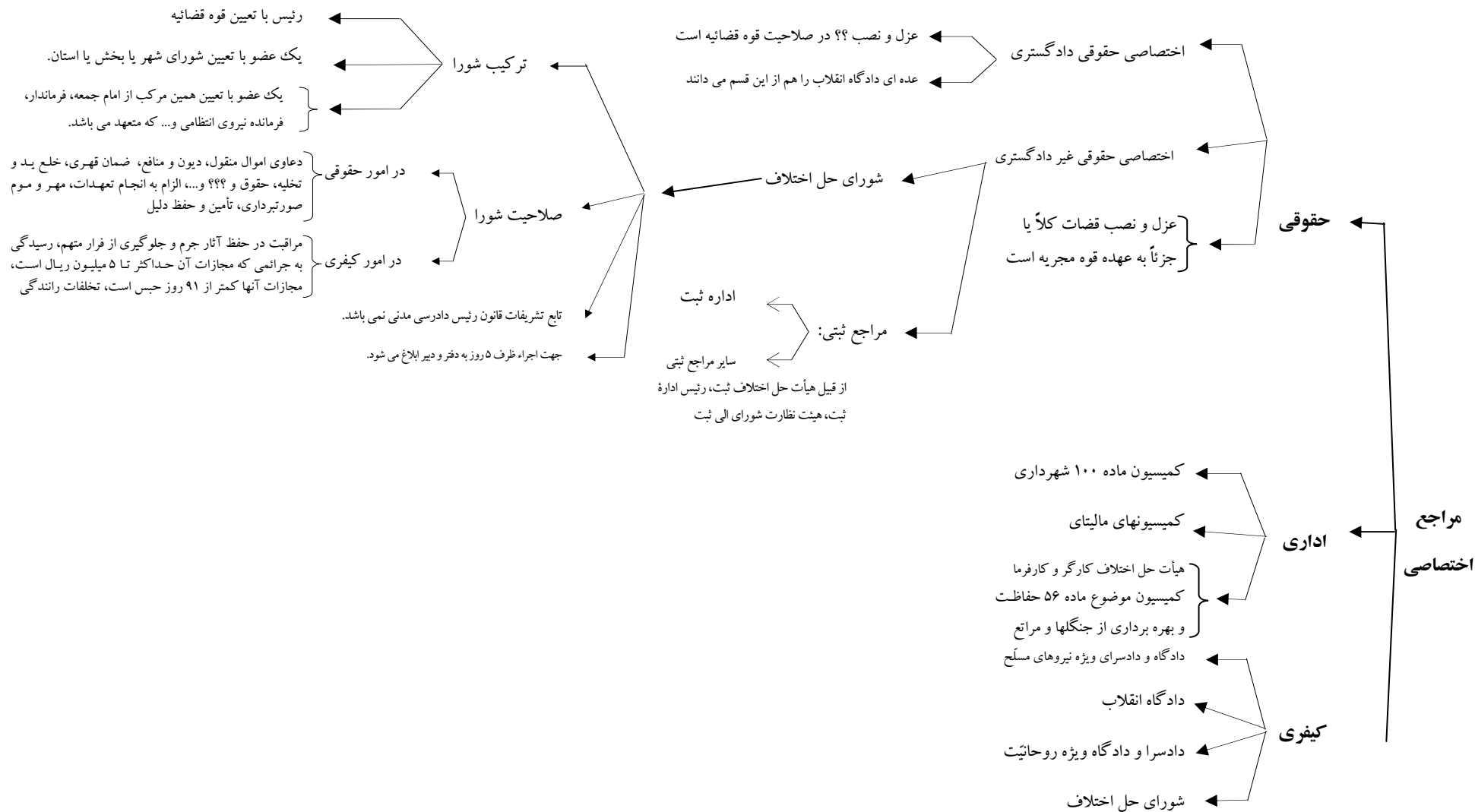

*دعوای افراز:

دعوای شریک مال مشترکی است که به علت عدم تراضی شریک (شرکاء) دیگر بر تقسیم، درخواست یا مشخص و جدا نمودن سهم خود از سهم یا سهام شریک (شرکاء) دیگر می نماید.

*رأی اصراری:

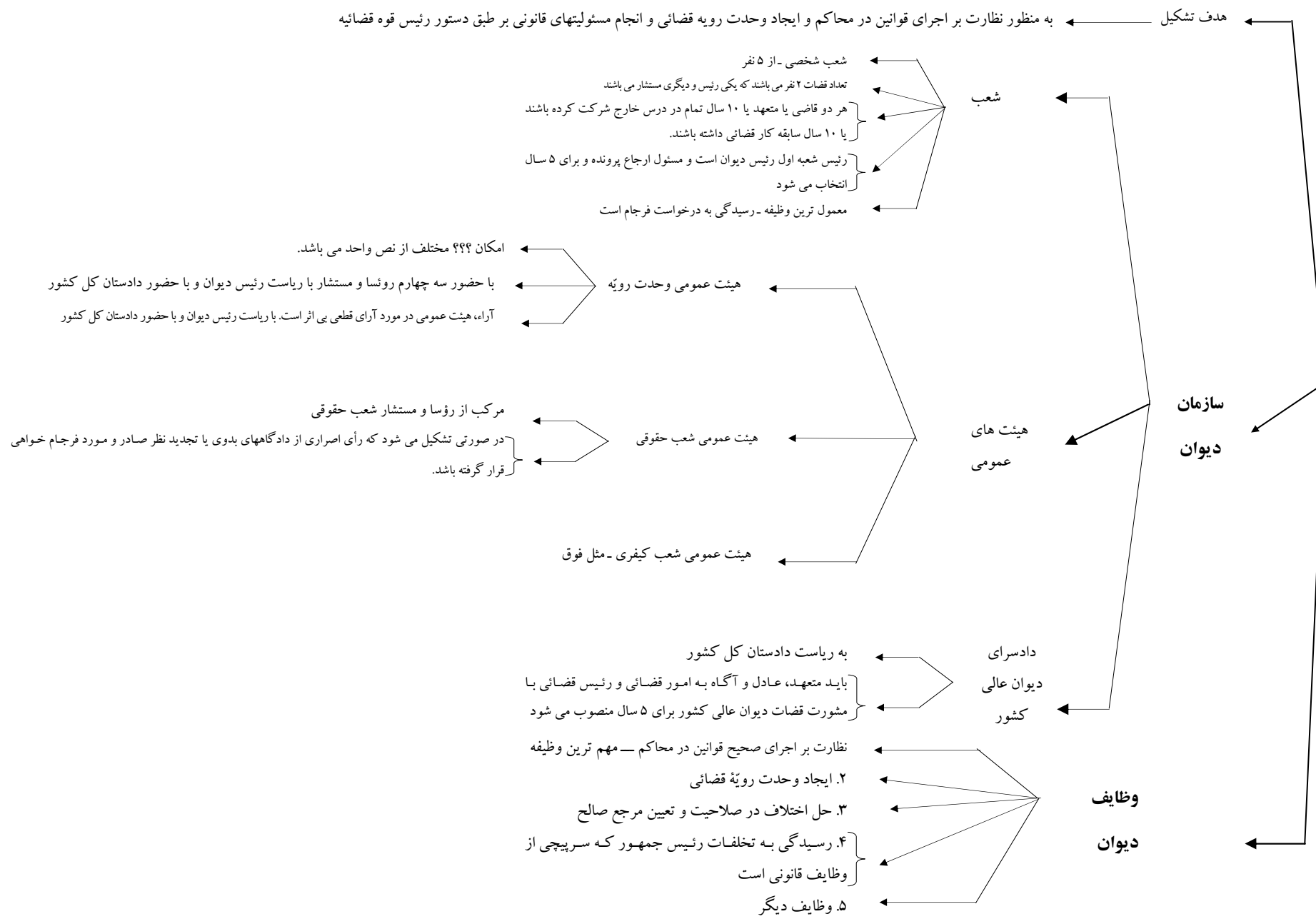
هرگاه در دعوای حقوقی، دادگاهی، رأی صادر نماید و در شعبه دیوان عالی کشور نقض گردد و پرونده برای رسیدگی به دادگاه هم عرض فرستاده شود و آن دادگاه نیز نظر دیوان عالی کشور را نپذیرد و مطابق دادگاه پیشین رأی دهد، رأی اصراری می گویند.

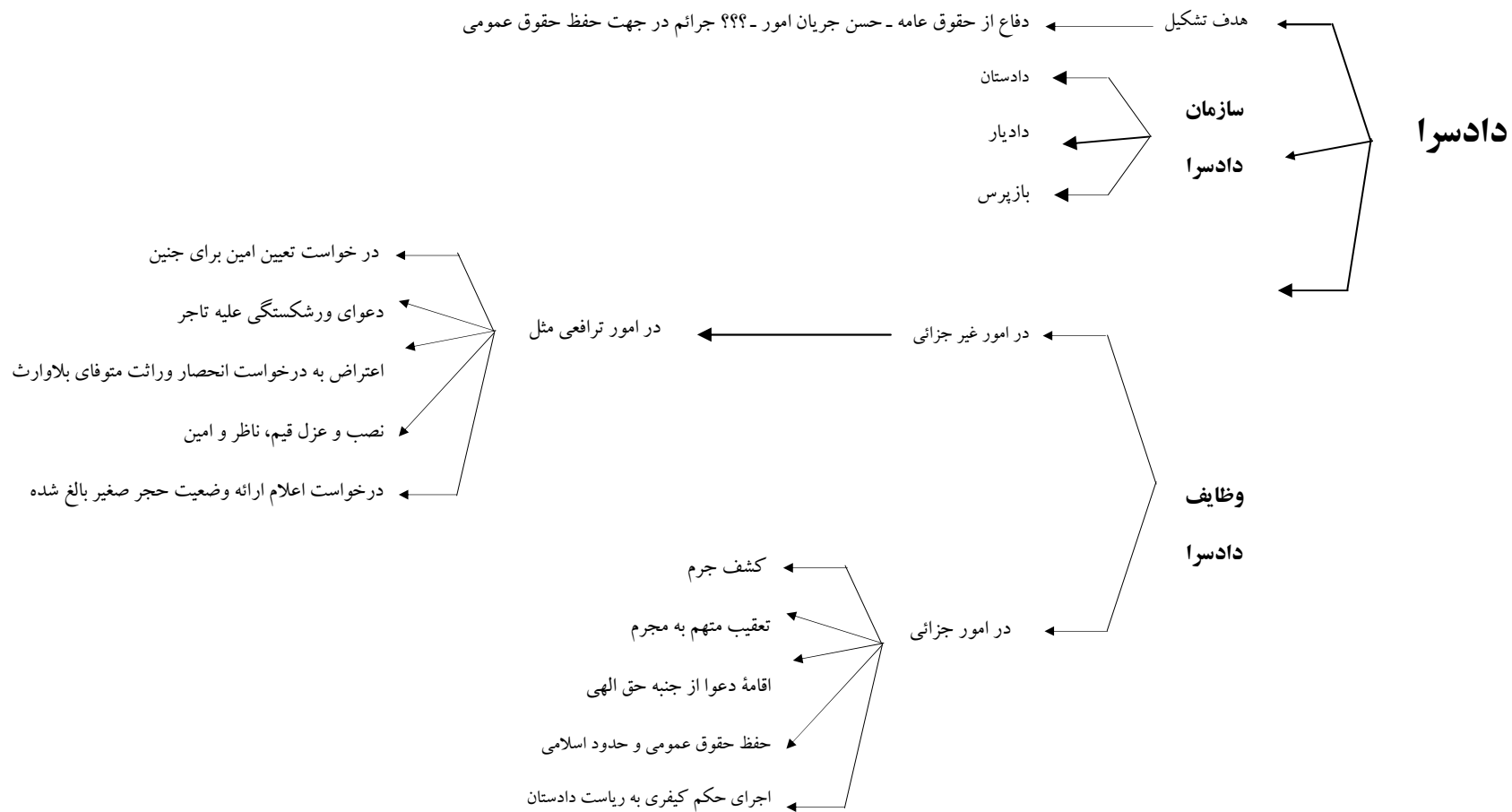

(مراجعی که تنها صلاحیت رسیدگی به امور یا محاکمه اشخاص خاصی را دارند که قانونگذار صراحتاً مشخص نموده است.)

مخالف دارند چون عده ای می گویند به علت نفوذ دولت به متهم ظلم می شود.)

دیوان عالی کشور

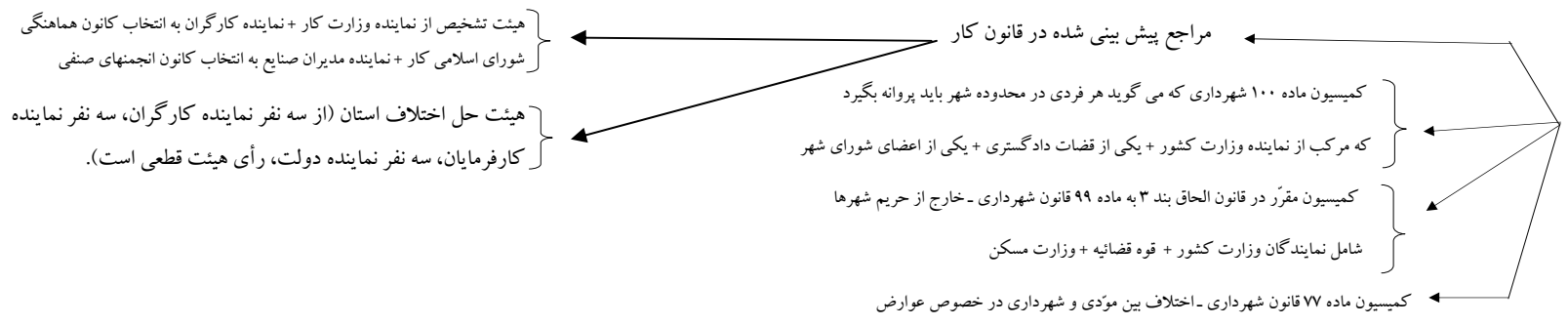

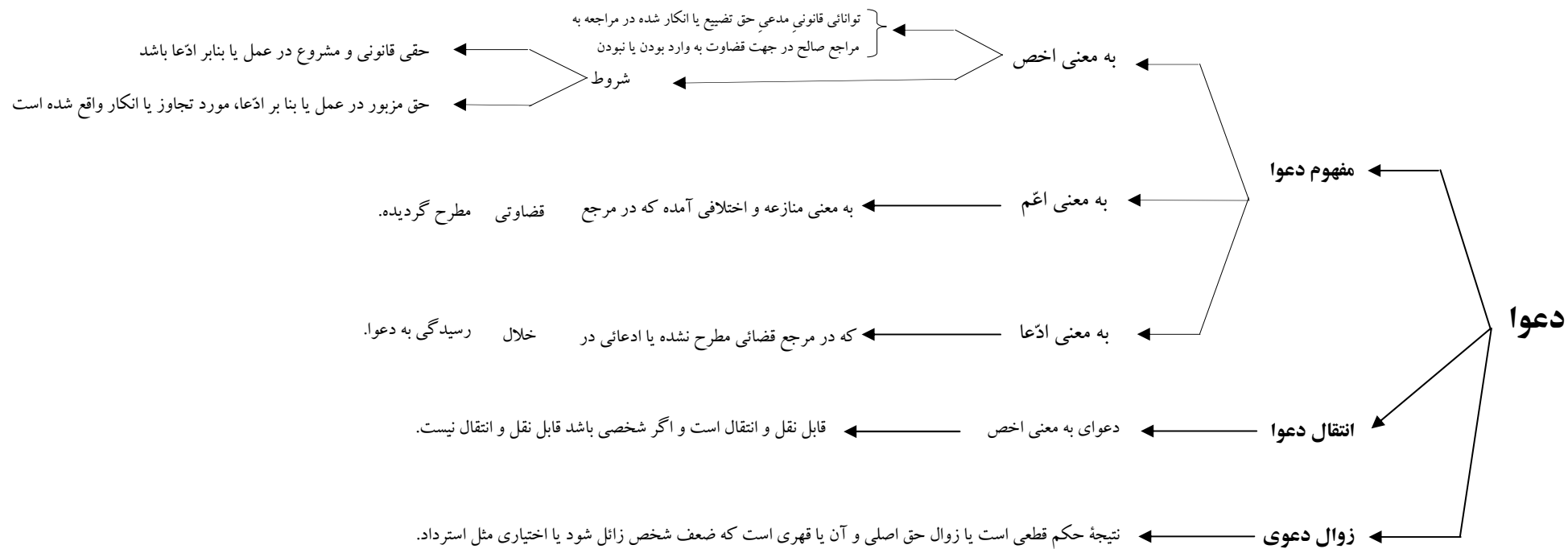
مراجع اداری

دیوان عدالت اداری

اداری اختصاصی

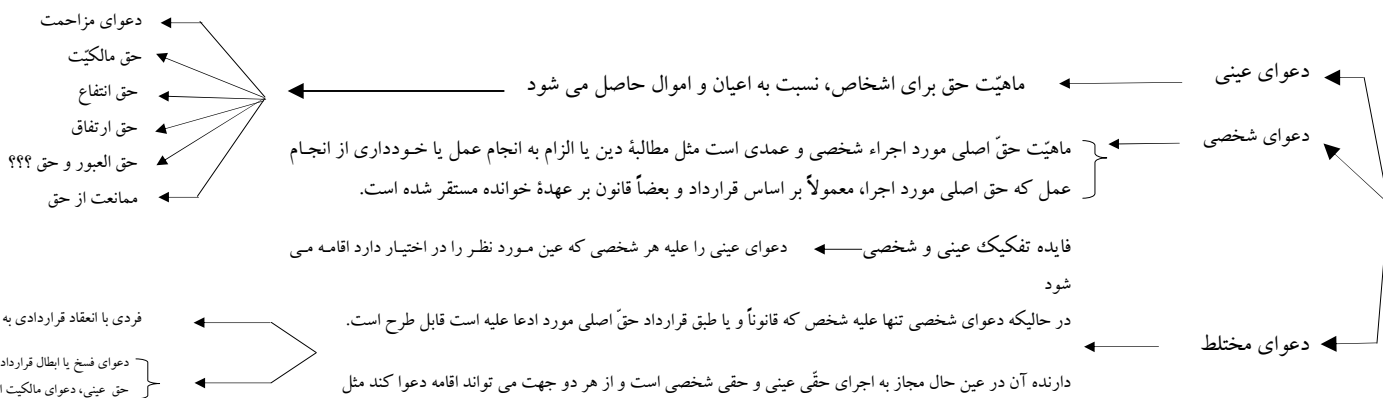

انواع دعاوی

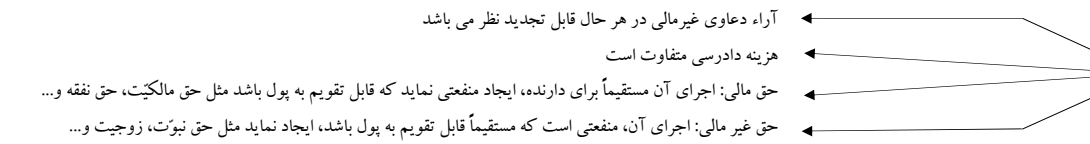
با توجه به ماهیت حق مورد اجراء

با توجه به موضوع حق مورد اجراء

دعوی مالی و غیر مالی

دعاوی

مالی:
ذاتاً مالی
مالی اعتباری

غیر مالی:
ذاتاً غیر مالی
غیر مالی اعتباری

حق اصلی مورد ادعا از حقوق غیر مالی باشد مانند دعاوی نسب، زوجیت و حجر، وقف، ثلث، حبس و تولیت

دعاوی که تعیین بهای خواسته آن قانوناً لازم نیست و آندسته از دعاوی است که چه ذاتاً مالی است اما قانونگذار به هر دلیل آنها را از پاره ای جهات در حکم دعاوی غیر مالی دانسته است مثل (۱) دعاوی خلع ید (۲) درخواست افراز و تقسیم و فروش اموال مشاع (۳) دعاوی راجع به روابط موجر و مستأجر با استثنای مطالبه اجور (۴) دعاوی مزاحمت و ممانعت از حق و تصرف عدوانی درعین غیر منقول

دعوی تصرف عدوانی

تعریف: ادعای متصرف سابق مبنی بر اینکه دیگری بدون رضایت او مال غیر منقول را از تصرف وی خارج کرده و اعاده تصرف خود را نسبت به آن مال درخواست می نماید.
دعوی تصرف عدوانی مانع اقامه دعوی مالکیت نمی باشد.

فرق تصرف عدوانی و خلع ید (دعوی مالکیت)

در تصرف عدوانی، سبق تصرف خواهان و عدوانی بودن تصرف خوانده محور رسیدگی است.
در خلع ید، خواهان باید ادله شارب با مالکیت خود و اثبات غاصبانه بودن ید ارائه دهد.

فرق تصرف عدوانی و خلع ید با تخلیه ید

در تخلیه ید، خوانده می پذیرد که مالک نیست و خواهان مالک است و مالک هم می پذیرد که ید خوانده قانونی است و غاصبانه نمی باشد. اما اقرار دارد که ادامه ید خوانده بر خلاف قرارداد و یا قانون بوده

مقررات ویژه

تکلیف آثار اقدامات انجام شده در ملک توسط متصرف عدوانی
تکلیف اینه احداثی و اشجار غرس شده
تکلیف زراعت
تکلیف تأسیسات - بدون خرابیها با حکم منتقل می شود
موقع برداشت رسیده - سریع برداشت کند و اجرت المثل را بدهد
موقع برداشت نرسیده که
در ارتباط با اقامه دعوی مالکیت - باید ظرف ۱ ماه دلائل مالکیت ارائه دهد و گرنه قلع می شود.
در ارتباط با شکایت از حکم - باید ظرف ۱ ماه اعتراض به حکم قلع کند.

تکلیف زراعت

با جلب رضایت متصرف عدوانی، قیمت؟؟؟ را بدهد و تصرف کند
سه راه
بگذار
محکوم کردن به معدوم کردن زراعت
آثار تخریبی - مکلف به اصلاح می شود.

تکلیف اجرت المثل ایام تصرف

تکلیف تصرف امین
سرایدار یا امین بعد از ۱۰۰ روز از اظهارنامه اگر تخلیه نکند متصرف عدوانی می باشد

دعوای

تعریف: تقاضای کسی که رفع ممانعت از حق ارتفاق یا انتفاع خود را در ملک دیگری بخواهد

ممانعت

مثل آبیاری زمین که از زمین همسایه می گذرد ولی او مانع شده است.

از حق

دعوای

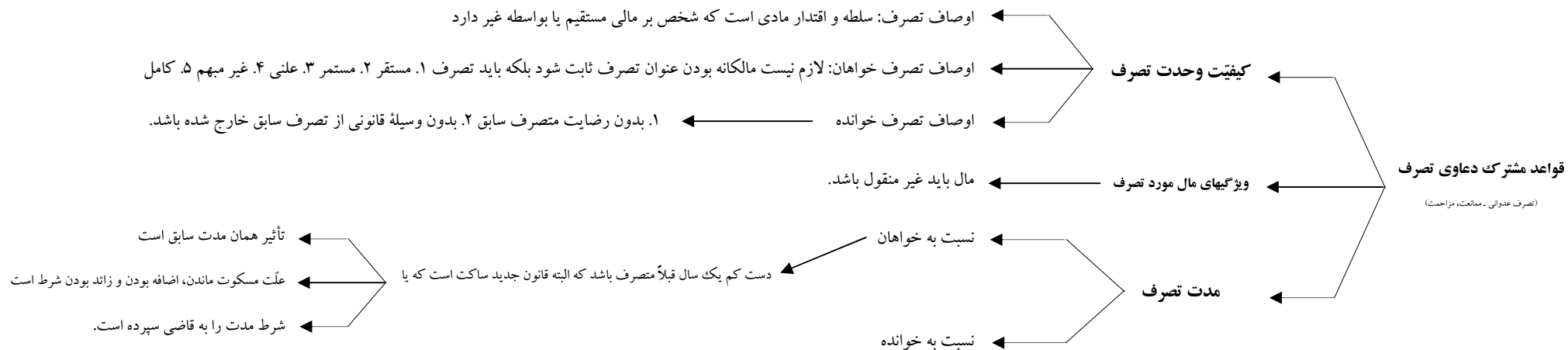
تعریف: متصرف مال غیر منقول درخواست جلوگیری از مزاحمت کسی را می نماید که نسبت به متصرفات او مزاحم است بدون اینکه مال را از تصرف متصرف خارج کرده باشد

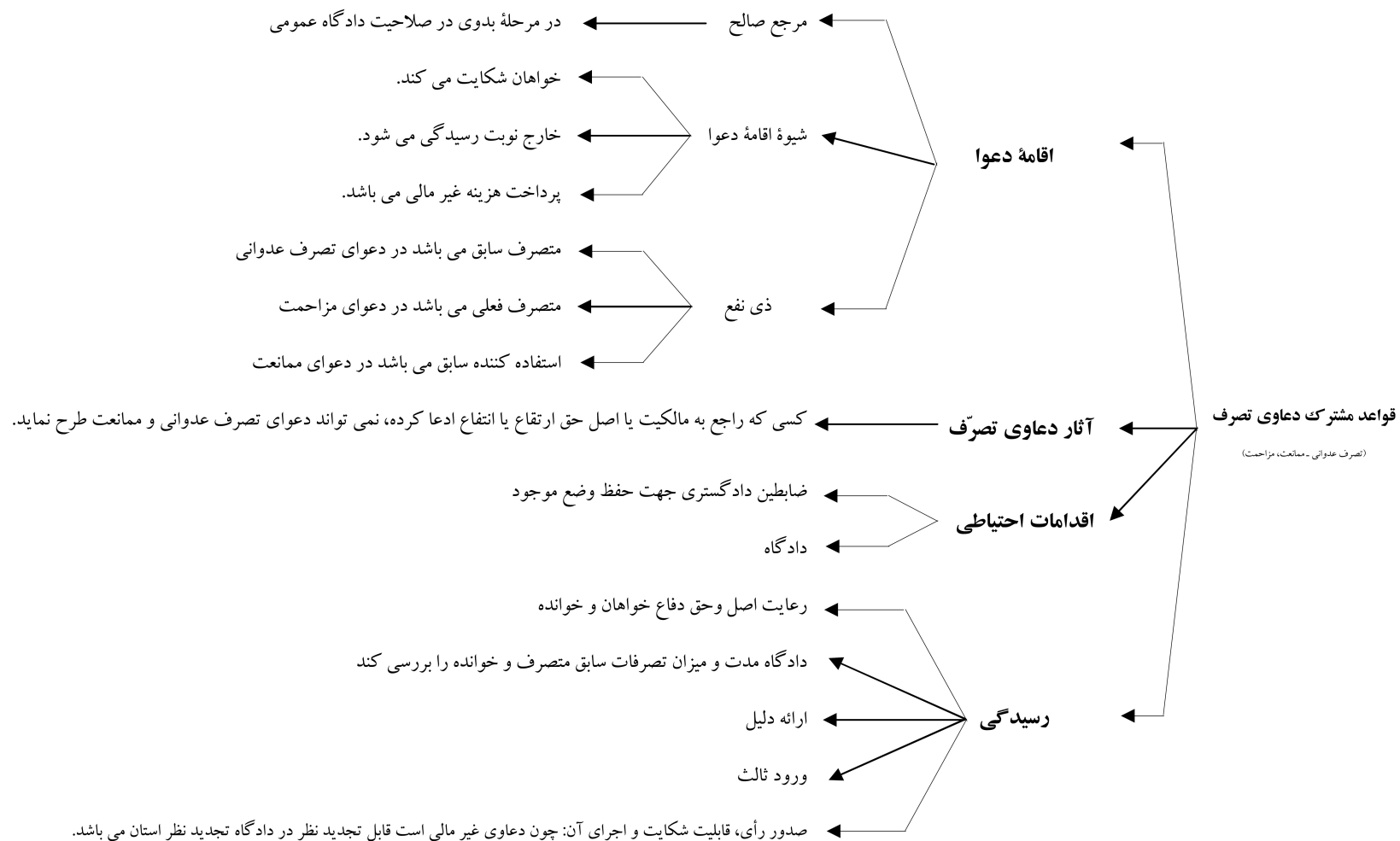
مزاحمت

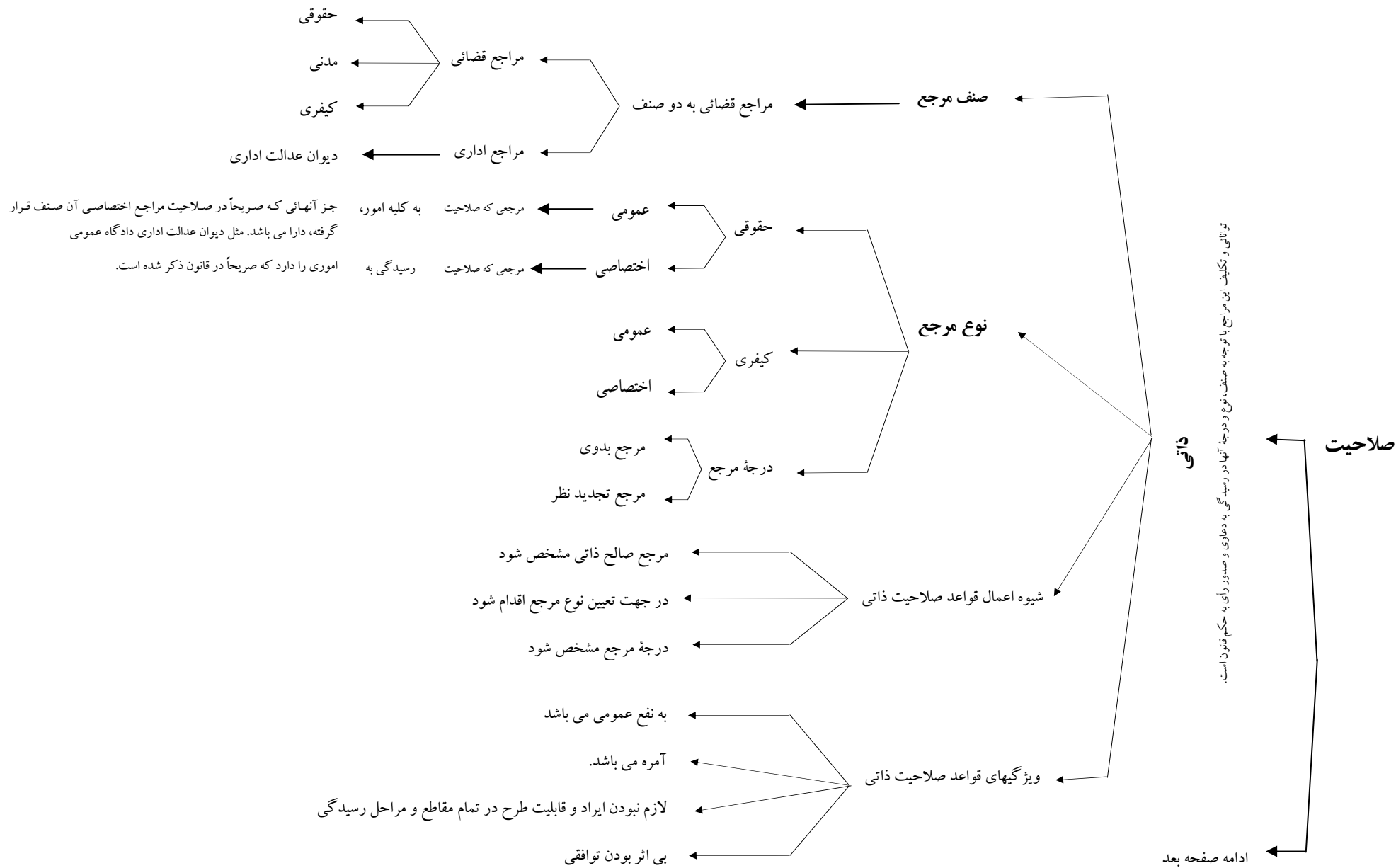
مثل قرار دادن ناودان در ملک مجاور.

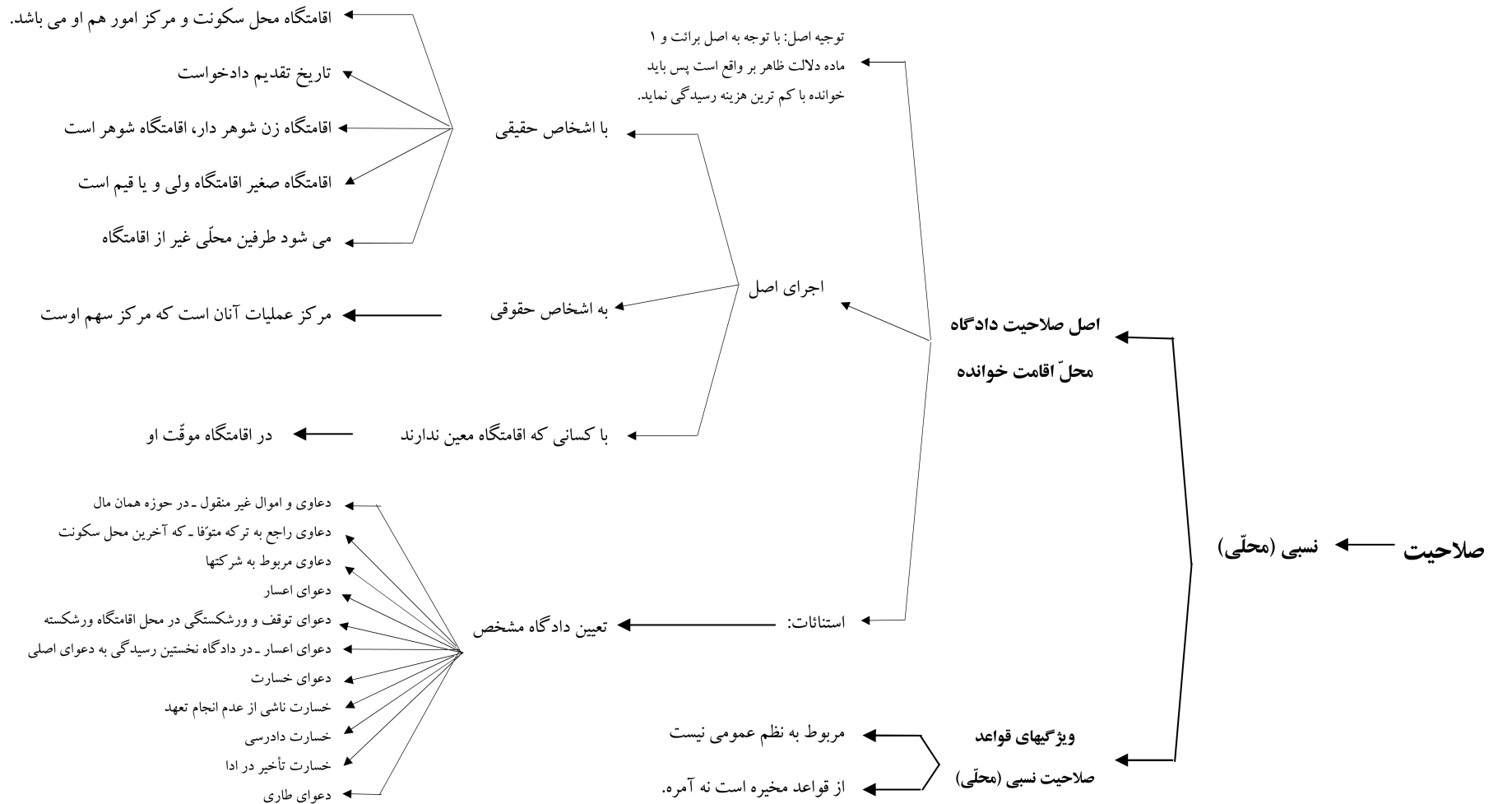
تفاوت دعوای مزاحمت و ممانعت: در ممانعت، عمل فاعل به طور کلی مانع استفاده کننده از حق می شود در حالیکه در مزاحمت، عمل فاعل، اخلال جزئی

در تصرف ایجاد می نماید.

تکلیف دادگاهی که از حیث محلی صالح نیست ← خوانده ایراد می نماید

مشکلات کمتری را برای خواننده ایجاد می کند ← فرصت بیشتری به او می دهد و تأخیری بیشتر به رقیب را موجب می شود

تکلیف رأی صادره از دادگاه غیر صالح

- ایراد خواننده در اولین جلسه رسیدگی ← در صورت تجدید نظر خواهی ← رأی را نقض و به صالح می فرستد
- عدم ایراد خواننده یا ایراد و پس از اولین جلسه رسیدگی ← اگر قابل فرجام خواهی باشد دیوان عالی نمی تواند نقض کند

